

Eszter és Márdokeus

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Eszter 2:1-10, 20; 3:1-15; 4:1-14; 9:1-12;
Dániel 1:1-12; 6:1-9

„A népeknek is világosságnak adlak, hogy szabadításom a föld végéig terjedjen” (Ézs 49:6, ÚRK)!

A Biblia egyik leginspirálóbb története egy kultúrákon átívelő missziós beszámoló, amelyet *Eszter könyvében* találunk. Az elmúlt évezredekben rengeteget írtak erről a könyvről, és ma is sok zsidó ünnepli a purim ünnepét Eszt 9:26-31 versei alapján.

Eszter és a nagybátyja, Márdokeus zsidóként éltek a Perzsa Birodalom fővárosában, Susában. Nem tudjuk, milyen okból, de azon zsidókkal ellentétben, akik visszatértek Júdába, ők, mint sokan mások, a fogságba vitelük földjén maradtak.

Ekkor történik, hogy az isteni gondviselés folytán Eszter királyné lesz. *„És a király Esztert minden asszonynál jobban szerette. Minden más leánynál jobban tetszésére és kedvére volt, ezért a királyi koronát az ő fejére helyezte, és királynévá tette Vasti helyett” (Esz 2:17, ÚRK).*

Ebben a minőségében, bár némileg vonakodva, képes volt komolyabb szerepre szert tenni a bibliai történelemben. A maga különös módján ez a történet azt mutatja be, hogy Isten népe, még ha idegen környezetben is, hogyan válhat az igazság tanújává.

Ha időd engedi, olvasd el (vagy legalább fúsd végig) *Eszter könyvét* az e heti tanulmány kedvéért!

FOGSÁGBAN EGY IDEGEN KULTÚRÁBAN

Sosem könnyű, ha valakit kitelepítenek egy idegen országba. Talán nehezen értjük ma, mivel szembesültek a zsidók először a babiloniak, majd a perzsák uralma alatt.

Senki sem él például közülünk adventista országban, ahol a hitünk alapelvei valamilyen szinten az ország törvényei volnának. A deportálás előtt a zsidók a saját földjükön éltek, ahol a hitük alapelveit az ország törvényeibe is belefoglalták.

Egyrészt gondoljuk végig, hogy ez milyen könnyűvé tette az Isten iránti hűséget! Mennyivel egyszerűbb lenne a szombatot úgy megtartani, ha annak megünneplését a nemzeti törvények is rögzítenék.

Másrészt viszont a szent történelem bizonyítja, hogy bármilyenek is az ország törvényei, bármennyire kedveznek is a hitnek, a hűségnek a szívből, belülről kell fakadnia, különben csak bűn, hitelhagyás és romlás következik.

„De így szól az Úr: Mivel e nép csak szájával közeledik hozzám, és ajkával tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy, hogy irántam való félelmük betanult emberi parancsolat lett” (Ézs 29:13, ÚRK).

Ezzel szemben amikor valaki elhatározza, hogy hűséges lesz, még a legrosszabb körülmények sem tántoríthatják el az engedelmes élettől.

Olvassuk el Dán 1:1-12, 3:1-12 és 6:1-9 verseit! Bár mindegyik helyzet egyedi a maga módján, milyen problémákat mutatnak be az említett történetek? Milyen kihívásokkal szembesülhet Isten népe egy idegen kultúrában?

Függetlenül attól, kik vagyunk, hol élünk, olyan környezet vesz bennünket körül, amely bizonyos szinten (a törvényei, a kultúrája vagy mindkettő által) nagy kihívások elé állíthatja a hitünket és a bizonyágtételünket. *Dániel próféta könyvének* ezek a történetei (amelyek egyaránt jól végződtek) megmutatják, hogy a megpróbáló körülmények között is hűségesek maradhatunk Istenhez. Még ha egyik eset sem zárult volna kedvezően, kétség sem fér hozzá, hogy a szereplők helyesen cselekedtek.

Tudsz mondani néhány olyan kihívást, amely a hitedet éri a környezetben? Hogy fogadod ezeket?

IDEGEN BÍRÓSÁG ELŐTT

Babilon elesett, utána a Méd-Perzsa Birodalom emelkedett fel. Sok zsidó visszatért ősei földjére, de nem mindenki. Egyesek ott maradtak, ahol már egy-két generáció óta éltek.

Ezek tudatában egy kicsit jobban megérhetjük *Eszter könyvének* kontextusát: „*Abban az időben, amikor Ahasvérós király Súsán várában, királyi trónján ült*” (Esz 1:2, ÚRK). Ezen a ponton kezdi a Biblia kibontani, mi történt az adott király idejében a Perzsa Birodalomban.

Az 1. fejezetben Vásti királyné kiesik a király kegyeiből, ami egy másik királyné kereséséhez vezet. Ebben az összefüggésben tűnik fel először Eszter és nagybátyja, Márdokeus.

Olvassuk el Eszt 2:1-9 verseit! Mit tudunk meg Márdokeus és Eszter helyzetéről?

Márdokeus királyi hivatalnokként a palota kapujában ült. Susán városában élt örökbefogadott lányával, az unokahúgával, Eszterrel. A pozíciójukból és a lakhelyükből adódóan a perzsiai kultúra a mindennapi életkörnyezetük volt. Ez biztosan hozzájárult ahhoz, hogy Eszter is bekerült a kiválasztottak közé: „*Esztert is fölvelték a király palotájába és Héga jnak, az asszonyok örének a kezére bízták*” (Esz 2:8, ÚRK).

Olvassuk el Eszt 2:10, 20 verseit! Mi történt itt, és miért kellett Márdokeusnak ilyen utasítást adnia Eszternek?

Habár a szöveg nem mondja ki pontosan, nem nehéz kitalálni, miért. Idegenként egy idegen kultúrában és vallásban, ami mint majd látjuk, akár ellenségessé is válhat, bölcs dolog volt hallgatni családi és nemzeti hovatartozásukról.

Milyen körülmények jutnak eszedbe, amikor okosabb, ha az ember nem beszél nyíltan a hitéről? Vagy soha nem szabadna ezt tennünk? Ha nem, miért nem?

MÁRDOKEUS HŰSÉGES BIZONYSÁGTÉTELE

Márdokeusnak és Eszternek, ha az idegen földön hűségesek akartak maradni Istenhez, előbb-utóbb bele kellett futnia valamilyen problémába. Ez az idő ekkor érkezett el Márdokeus számára.

Olvassuk el Eszt 3:1-15 verseit! Mi történt itt? Miért?

Eszter könyvének 3. fejezetéből megtudjuk, hogy Xerxes király (Ahasvérus) kitünteti Hámánt, magas pozícióba helyezi, nagy hatalommal ruházza fel. A parancs szerint mindenkinek térdre kell borulnia előtte. Csakhogy ezt olvassuk: „*De Mordokaj nem hajtott térdet, és nem borult le*” (Eszt 3:2, ÚRK). A Biblia nem mondja meg, miért nem hajtott térdet Márdokeus Hámán előtt, de mi tudjuk. Azért, mert hűséges zsidó volt. Nem volt hajlandó hódolattal adózni Agág leszármazottjának, egy amálekitanak, aki népe ellenése volt az egyiptomi kivonulás óta (5Móz 25:19). Hogyan lehetne képes egy népéhez hű zsidó leborulni egy amálekita előtt? Vagy pedig hogyan imádkozhatna mást, mint az Urat?

„*Akkor a király szolgái, akik a király kapujában voltak, ezt kérdezték Mordokajtól: Miért szeged meg a király parancsát*” (Eszt 3:3, ÚRK)? Bár nem ismerjük a részleteket, a következő versből kiderül, hogy „*mert arra hivatkozott előttük, hogy ő zsidó*” (Eszt 3:4).

Biztosra vehető, hogy volt lehetősége kifejtetni: az eget és a földet teremtő Isten imádójaként nem borulhat le imádatlaln bűnös emberek előtt. Kétségkívül volt lehetősége bizonyos szinten tanúskodni a hitéről, amelyhez annyira ragaszkodott, hogy veszélybe sodorta önmagát és sajnos másokat is.

„*Dániel és a társai, ill. Márdokeus révén ragyogó fénysugár törte át Babilon királyi udvarának erkölcsi sötétségét*” (Ellen G. White cikke, *Advent Review and Sabbath Herald*. 1884. május 13.).

Amikor Hámán el akarta pusztítani a zsidó népet, ekképpen írta le őket: „*Van egy nép, amely elszórtan és elkülönülve él a népek között, országod minden tartományában, és törvényei különböznek minden más nemzetétől. Nem teljesítik a király törvényeit sem. Bizony, nem illik ezt annyiban hagynia a királynak*” (Eszt 3:8, ÚRK)! Egy nép, amelynek a szokásai mások, akik nem engedelmkednek a király törvényeinek? Ez a tökéletes recept egy üldözéshez.

Milyen úton-módon kerülhetünk ma is olyan próbába, mint annak idején Márdokeus? Hogyan reagáljunk ilyen esetekben?

TALÁN ÉPPEN A MOSTANI IDŐ MIATT...

Olvassuk el Eszt 4:1-14 verseit! Miért gondolták azt, hogy éppen ez a megfelelő pillanat Eszter zsidó származásának felfedésére?

Amikor Márdokeus Eszter segítségét kérte, ő már jónéhány éve Ahasvérus király felesége volt, de egy perzsa törvény szerint senki nem mehetett a király trónjához az uralkodó kifejezett hívása nélkül. Aki nem tartotta tiszteletben ezt a szabályt, az életével játszott. Eszter tisztában volt a kockázattal, mégis belépett a trónterembe hívás nélkül. Márdokeus a hitével igyekezett felébreszteni Eszter hitét. *Eszter könyve* itt csúcsosodik ki, Márdokeus Eszterhez intézett szavaiban: „*Mordokaj azonban ezt üzenté vissza Eszternek: Ne gondold magadban, hogy te a király palotájában megmenekülhetsz a többi zsidó közül. Mert ha te most hallgatsz, más módon lesz enyhülésük és szabadulásuk a zsidóknak, te viszont elveszel, és atyád háza is elveszik. És ki tudja, talán éppen e mostani idő miatt jutottál királyságra*” (Eszter 4:13-14, ÚRK)!

Eszter hitét érte próba, amikor Márdokeus a népe iránti szeretetére apellált. Senki nem tudta, hogy a királyné zsidó, kivéve a nagybátyját, és amikor meghozta a döntést, hogy beszáll a folyamatba, nem hezitált többé akár az életét is kockára tenni. Istenbe vetett erős hittel tisztában volt vele, hogy Isten segítsége nélkül nem lesz sikere. Nagybátyjának adott válaszából kitűnik a hite: „*Menj el, és gyűjts össze minden zsidót, aki Súsánban található. Böjtöljetek értem, ne egyetek és ne igyatok három napig sem éjjel, sem nappal. Én és szolgálóleányaim is így böjtölünk, és így megyek be a királyhoz, a törvény ellenére is. És ha elveszek, hát elveszek*” (Eszter 4:16, ÚRK). Márdokeus minden zsidót értesített Susán városában, és míg ők böjtöltek és imádkoztak, Eszter az életveszélyes pillanatra készült. „*Történt, hogy harmadnapon Eszter felöltözött királynői ruhájába, és megállt a király palotájának belső udvarában, a király palotájával szemben. A király pedig trónján ült a királyi palotában, a ház ajtajával szemben. Amint meglátta a király, hogy Eszter királyné az udvarban áll, kegyelmet talált előtte, ezért a király kinyújtotta Eszter felé az aranypálcat, amely a kezében volt. Akkor odament Eszter, és megérintette az aranypálca végét*” (Eszter 5:1-2, ÚRK).

A zsidók számára a fent leírt helyzetben minden bizonnal ima kísérte a böjtöt. Vagyis, bár a saját érdekükben cselekedtek, az ima központi szerepet játszott a válaszukban. Milyen nyilvánvaló tanulságot vonhatunk le ebből?

A PURIM CSODÁJA

A kommentátorok évezredek óta megjegyzik, hogy Isten neve egyszer sem jelenik meg *Eszter könyvében*. Egyetlen más bibliai könyvben sem fordul elő ilyen. A zsidók ennek ellenére képesek voltak beazonosítani Isten hatalmas megmentő cselekedetét, és kiválasztották ezt az írást is, hogy a bibliai kánon része legyen.

Képesek vagyunk mi is felfedezni Isten jelenlétét a mindennapi életünk felszíne alatt? Az Úr tettei a normalitás köpenyében, a természetes eseményeken keresztül is érkezhetnek, és ha nem figyelünk fokozottan rájuk, szem elől tévesztjük jelenlétét.

Olvasd el Eszt 9:1-12 verseit! Mit eredményezett a királyné erőfeszítése?

A purim csodája rendkívül szokatlan formában érkezett, rejtetten, természetes események láncolatába ágyazva. Nem vonták vissza a törvényt, amely a zsidók elpusztításáról rendelkezett, de egy újat írtak mellé, ami megengedte nekik, hogy megvédjék magukat.

Figyeljük meg azt is, hogy még mi történt és miként tudott ezeken az eseményeken keresztül dolgozni Isten! A perzsák észrevették, hogy Isten cselekszik a zsidókért.

Mi következett mindebből? „...és sokan a föld népei közül zsidókká lettek” (Esz 8:17, ÚRK). Kiváló példája ez annak, hogyan tudott Isten elveszett embereket elvezetni arra, hogy megismerjék Őt.

A zsidók vezetői felismerték Isten munkáját. Amikor magukat védve végül győzelmet vívtak ki, éves ünnepet hirdettek annak emlékezetére (ez a purim). Ezek a napok ma is hagyományosan Istennek való hálaadással, a szabadításról megemlékezve telnek.

Kihívás: Imádkozz azért, hogy Isten adjon bátorságot neked a héten elmondani valakinek az imalistádról azt, amit az Úr érted tett!

Kihívásra fel! Kezdj naplót vagy feljegyzést, írd le azokat a kisebb (vagy nagyobb) dolgokat, amiket Isten tesz érted! Nézd át, majd kérd Istent: juttassa eszedbe a megfelelő időben, hogy elmondhasd azokat valakinek!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: „Minden háztartás, minden iskola, minden szülő, tanár és gyerek, akire Isten evangéliumának világossága ragyog, szembesül a kérdéssel, amit Eszternek is feltettek: »*Ki tudja, vajon nem éppen ilyen időre jutottál-e királyi méltósághoz*« (Esz 4:14, SZIT)” (Ellen G. White: *Education*. 263. o.)? „Ezter gyönyörű zsidó lány volt, Márdokeus unokahúga, akit a szülei halála után fogadott a házába a férfi, és úgy szeretete, mintha saját lánya lenne. Isten fel tudta használni őt, hogy általa mentse meg a zsidó népet Perzsiában.” (Megjegyzés: ez a második szövegrész egy bevezető szöveg a *Daughters of God* c. írás 45. oldalán, amit nem Ellen White írt. A következő viszont tőle származik.)

„Az ősi időkben az Úr csodálatos módon cselekedett Istennek szentelt életű nőkön keresztül, akik összefogtak az Ó művében a képviselőiként kiválasztott a férfiakkal. Nagy és döntő győzelmek kivívására használt fel nőket. Vészterhes időkben nem egyszer előre állította őket, és rajtuk keresztül sok élet megmentésén munkálkodott. Eszter királyné révén az Úr hatalmas szabadulást hozott népe számára. Amikor úgy tűnt, hogy semmilyen erő nem tudja megmenteni őket, Eszter és a vele kapcsolatban álló nők böjtöléssel, imádsággal és gyors cselekvéssel kezelték a problémát, és szabadulást hoztak népüknek... A nők Isten ügyével kapcsolatos munkájának tanulmányozása az ószövetségi időkben olyan tanulságokra tanít minket, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy a mai munkában szembenézzünk a vészhelyzetekkel. Lehet, hogy mi nem kerülünk olyan kritikus és egyedi helyzetbe, mint Isten népe Eszter korában, de gyakran a megtért nők szerényebb pozíciókban is fontos szerepet tölthetnek be. Ezt sokan megtették régen, és még mindig készek megtenni” (Ellen G. White: *Daughters of God*. 45-46. o.).

1. Eszter könyve hagy néhány megválaszolatlan kérdést, különösen Eszter szerepét illetően a király udvarában, annak ellenére, hogy királynéi rangra emelték. Hogyan egyeztethetjük össze ezeket a dolgokat a hitével? Egyáltalán össze lehet egyeztetni?
2. Eszter híres szavai: „*És ha elveszek, hát elveszek*” (Esz 4:16, ÚRK) évezredek át a halállal szembenező hűség példáiként visszhangzanak. Hogyan tükrözik e szavak azt, amivel Isten népe az utolsó napokban fog szembesülni, amikor valósággá válnak a Jelenések 13. fejezetében leírtak?
3. A csoportban térjünk vissza a hétfői tanulmány végén szereplő kérdéshez azzal kapcsolatban, hogy időnként nem fedjük fel a hitünket! Előfordulhat ez velünk valaha?

**PESZT RÁHEL:
EGY SZERELMES VERS ISTENTŐL
(AMIRE SZÜKSÉGED VOLT)**

Szeretlek Gyermekekem,
akkor is, amikor úgy érzed,
bogáncs vagy a virágok közt.
Akkor is, amikor már rózsának látod magad.
Szépnek talán, de nagyon tövisesnek.
De higgy nekem, ha azt mondom,
én valami sokkal szebbnek látlak.
Törékeny vagy és szépséges, mint egy orchidea.
De erős, mindentől tanuló, mindent túlélő,
alkalmazkodó és ha mosolyogsz,
sugárzóan ragyogó, az én örömemet árasztó,
mint a napraforgó vagy a pitypang.
Vagy mint a repce, amit annyira szeretsz.
Szeretlek. Hadd mondjam el,
hogymint örömemet lelem benned.
Akár háborog a Balaton a lelkedben,
akár csendes.
Szeretlek.
Képtelen lennék nem szeretni téged.
Annyi csoda, annyi erő, annyi kitartás van benned.
Szeretlek, és tudod, ha a földön fekszel,
mert annyi a terhed,
hogymint már meg sem próbálsz felemelni,

Én ott fekszem veled.
Várom rád, hogy azt kérd Tőlem: Segíts!
Ha a magaslatokon jársz Nálam,
én ujjongok veled!
Ha a völgyben, ahol túl sok árnyék van,
szorítom a kezéd. <3
Szeretlek.
Tudnod kell, hinned kell, akarom, hogy érezd.
Tudom, hogy úgy érzed, magadra hagyott a világ.
De tudod, valójában Velem hagytak téged.
Kettesben hagytak minket.
Én örülök,
mert végre beszélhetünk minderről,
amiről előttük nem.
A szemedbe nézhetek,
és te a szemembe nézhetsz,
tudod, hogy csak a tiéd vagyok,
én tudom, hogy csak az enyém vagy,
és hogy csak a miénk ez a perc.
Átölelhetlek, a fejed a vállamra hajthatod,
és akkor rövid néhány percig a bensőnkben hordjuk és megosztjuk az örökkévalóságot. <3

Szeretlek: Isten